

KANNING

VILJA VARÐVEITA SAM-BANDIÐ VIÐ DANMARK

Um so var, at Danmark tók burtur blokkstuðulin og ikki fíggaði danska stovnar í Føroyum, so ynskja føroyingar kortini at varðveita sambandið við Danmark, sum tað er í dag. Tað vísir nýggj kanning

Eirikur Lindenskov

Føroyingar ynskja sama tilknýti til Danmark, sum vit hava nú.

Tað er í stuttum niður-støðan í kanning, sum Gallup Føroyar hefur gjørt.

Í kanningini verður spurt, hvat fólk halda um ríkisrættarligu viðurskiftini, um Fólkingið hevði avtiki fíggarliga stuðulin til Føroya.

Fólk høvdu møguleika at svara soleiðis:

– At innlima Føroyar í Danmark (tað vil siga, at Føroyar verða amt uttan lóggávuvald)?

– At fáa fullveldi (tað er loysing)?

– At hava sama tilknýti til Danmark, sum nú?

– Veit ikki.

Her svaraðu 61 prosent, at tey, um blokkstuðulin var burtur, vildu havt sama tilknýti til Danmark, sum nú.

30 prosent høvdu vilja havt fullveldi.

7 prosent vita ikki.

2 prosent høvdu tá viljað innlimað Føroyar í Danmark.

Verður hugt eftir býtinum millum kynini, so vilja kvinnurnar í størri mun

enn menninir hava sama tilknýti til Danmark, sum vit hava í dag. 67 prosent av kvinnunum og 56 prosent av monnunum svara, at um blokkstuðulin var burtur, so vildu tey varðveitt sama tilknýti til Danmark, sum vit hava í dag.

25 prosent av kvinnunum vildu tá havt, at Føroyar tók fullveldi. 35 prosent av monnunum høvdu í so fall vilja havt fullveldi.

Spjaðingin í aldursbólum vísir, at tey mest fullveldissinnaðu er fólk í aldrinum 40-49 ár. Av teimum høvdu 41 prosent vilja havt fullveldi, sum blokkstuðulin var burt-

ur, meðan 52 prosent høvdu vilja varðveitt tilknýti til Danmark, sum tað er í dag.

Fólk millum 50 og 59 ár er tey, sum í størstan mun høvdu viljað varðveitt sambandið við Danmark, sum tað er. Har eru tøluni 70 prosent fyri at hava sama tilknýti til Danmark, sum í dag, meðan 22 prosent høvdu viljað havt loysing, um danski stuðulin varð burtur.

Hyggja vit eftir landa-frøðiliga býtinum, so sæst, at størsti bólkurin av teimum, sum vilja hava sama

tilknýti til Danmark, sum nú, er í Norðstreymoy. Har siga 75 prosent, at tey vildu havt somu viðurskifti við Danmark, sum nú, um so var, at ríkisstuðulin var burtur. 16 proenst vildu havt fullveldi.

Økið, har bólkurin, sum vildi havt fullveldi, er størstur, er í Suðurstreymoy. Har siga 38 prosent seg vilja hava full-

veldi, um ríkisstuðulin var burtur. Men 54 prosent vilja varðveita somu viðurskifti við Danmark, sum nú.

Meira um kanningina í Vikuskiftis Sosialinum

Gallup-kanningin 2. mai 2017:

– Danmark onga orsök at gjalda okkum pengar

Tað sigur Zakarias Wang, samfelagsfrøðingur og iðin stríðsmaður fyri at føroyskum fullveldi. Hann hevur biðið Gallup Føroyar kanna, hvat føroyingar halda um ríkisrættarligu viðurskiftini, um so varð, at Danmark ikki longur rindaði blokkstuðul til Føroya og fyri tað, sum danskir stovnar í Føroyum kosta.

ANALYSA

Zakarias Wang

Ein spurningur, sum nógv hevur verið umrøddur í føroyskum politikki, er um føroyingar eru saman við Danmørk av tí at vit fáa pening frá hesum ríki.

Skipanin nú er soleiðis, at vit fáa tann sonevnda blokkin til tey málsøki, sum vit ikki hava samtyktat yvirtaka. Her er talan um góðar 600 milliónir krónur.

Síðan verða nakrar hundrað milliónir afturat markaðar sum stuðul til Føroya. Hann fer til sjóverju, løgreglu, danskar stovnar sum eitt nú ríkisumboðið, eins og hallið av rættarskipanini.

Tað stendur beinleiðis í heimastýrslógini, at danska stjórnin kann samtykkja, at tey málsøki, sum standa á lista A, kunnu verða yvirtikin av okkum um so er, at tað hóvar stjórnini. Vit kunnu tí nær tað skal vera noyðast at vera tær góðu seks hundrað milliónirnar fyriuttan, sum vit í lýtuni fáa í blokki.

Tað er heldur einki, ið forðar stjórnini at senda okkum rokning fyri allar aðrar útreiðslur, sum Danmark hevur av okkum. Vit kunnu tí, nær tað skal vera, noyðast at gjalda ta milliardina, vit ialt fáa frá Danmark, í skatti til okkara landsstýri.

Vanliga verður hesin veruleiki kveistraður burtur. Sagt verður, at danir ikki

kundu funnið upp á slíkt, og tí er ikki vert at hugsa um hetta. Men veruleikin er tann, at teir hava rætt til at gera hetta undir tí skipan vit liva undir.

So verður sagt, at fáa vit ikki hesar pengarnar úr Danmørk, so verður tað so illa statt hjá okkum, at vit noyðast at gerast ein partur av Danmarkar ríki, sleppa okkara eigna flaggi og gerast eitt danskt amt, soleiðis at vit koma undir donsku grundlógina, sum ásetur, at okkara unglingar fara at tæna herskyldu til danska herin. Hetta er spell, men vilja danir ikki gjalda okkum peningin, so verður einki annað at gera.

Onnur siga, at um so er, at danir vilja leggja hesa milliardabyrðu á okkara herðar, so er einki annað at gera hjá okkum enn at geva teimum durafjórðingin og loysa frá teimum, so vit fáa fullveldi.

Onnur halda, at hóast danir leggja hesa byrðu á okkara herðar, so skulu vit bara lata sum einki, og halda fram við tí skipan, sum vit hava í dag.

Men av tí, at tað er betri at vita enn at gita, so bað eg Gallup um at kanna hvørja áskoðan, ið 525 tilvildarlaga valdir føroyingar høvdu til hesar møguleikar.

Tað vísti seg, at undirtøkan fyri innliming í Danmark var lítil. Bert 2% av føroyingum halda, at vit skulu gerast eitt danskt amt um so er, at stjórnin kravdi, at vit skuldu sleppa henni undan at krevja eina milliard frá donsku skattgjaldarunum at flyta til okkara. Hetta er sostatt undirtøkan fyri, at danska stjórnarskráin skal gerast okkara stjórnarskrá, og vit skulu gerast verndarskyldigir í danska herinum. Tann flokkur, sum skaraði framúr í hesum spurningi, var Sambandsflokkurin, tí

har vóru tað 3%, sum vildu sleppa at limast inn.

Næsti spurningurin var um fullveldi, t.e. loysing, um so er at danir ikki vildu gjalda okkum hesa milliardina. Tey vóru eini 30% av øllum veljarunum. Merkisvert var, at fullveldið hevði undirtøku í øllum flokkum. At Tjóðveldi var á odda var ikki óvæntað, men at 3% av veljarum Sambandsflokksins tóku undir við hesum sjónarmiði var heldur óvæntað.

Hinir 2/3 vildu annaðhvørt ikki svara ella hildu, at vit kundu halda fram við somu skipan sum higartil. Her er helst ov illa frágingið, tí um so er, at danir krevja, at vit yvirtaka øll tey málsøki, sum danir í lýtuni gjalda meir ella minni, so verður lóggávuvaldið hesum økjum viðvíkjandi hjá løgtinginum, og tá er skipanin als ikki tann sama sum tann, vit í dag liva undir.

Henda líta kanning tykist

tí at prógva, at Danmørk onga sum helst orsök hevur til at gjalda nakrar pengar til Føroya. Sjálvt um teir í morgin halda uppat at gjalda pengarnar, so fara føroyingar framvegis at vilja vera saman við teimum.

Hetta er beint tað øvuta av tí, sum danir í hundrað ár hava fingið at vita úr Føroyum. Føroyskir flokkar hava sagt teimum, at um so var, at teir ikki guldu hesar krónurnar, so fóru føroyingar at loysa frá teimum. Teir hava trúð hesum, og hava goldið pengarnar fyri at fáa okkum at vera saman við sær.

Nú vísir tað seg, at teir eru hildnir fyri spott, og hava goldið okkum pengar av misgáu.

Hvørjar avleiðingar hetta fer at fáa í ókomnum tíðum er sjálvandi óvist, tí tey flestu vilja heldur gita enn vita. Hetta er eisini galdandi fyri danskar ráðharrar.